

Kako uspešno izpeljati projekt prilagoditve / razvoja dostopne spletne strani?

*Accessible design is good design - it benefits people who don't have disabilities as well as people who do.
Accessibility is all about removing barriers and providing the benefits of technology for everyone.*

Steve Ballmer (Microsoft, CEO)

1. Ustrezna priprava oblikovalskih osnov in tehničnih zahtev

Ena ključnih težav pri spletnih straneh so **neustrezni kontrasti** in neustrezne predstavitve posameznih elementov, ki morajo biti **jasno vidni**. Zato je smiselno pripraviti oblikovalske osnove in jih vnaprej podati izvajalcem ali od izvajalcev zahtevati, da jih pred samo implementacijo pošljejo v potrditev.

Poleg določitve osnovnih barv, na katerih bo temeljila vaša stran, ki morajo imeti ustrezne medsebojne kontraste (minimalno 4,5:1, priporočeno več), je potrebno paziti predvsem na določitev izgleda elementov, kot so naslovi, poudarki, povezave in gumbi, ter pri njih tudi **različna stanja elementov** (fokus, lebdenje) ipd.

Če pomembnost ustreznih kontrastov in jasne opredelitve elementov poudarite že v tehničnih specifikacijah, bo dalo izvajalcem vedeti, da je to pomemben del prenove.

Opredeliti je potrebno tudi ustrezno strukturo strani, ki mora biti opredeljena tako z naslovi (kot v dokumentih si morajo logično slediti od najnižjega naslova proti najvišjemu, brez preskakovanj), kot tudi s samo strukturo (glava, telo, noga, obrazci, ipd.). Paziti je potrebno na posebne elemente, kot so tabele, sezname, galerije, ipd.

Tudi če v tehničnih specifikacijah ne opredelite vseh podrobnosti, je potrebno, da izvajalce na posebne zahteve za dostopnost elementov ustrezno opozorite.

2. Izbira izvajalcev

Glede na izkušnje izvajalcev v našem prostoru je nemogoče svetovati, katere izvajalce izbrati. Večina se jih bo sprti učila; izdelovalcev, ki izdelavo **dostopnih** spletnih strani res dobro obvladajo, še ni.

Zato je potrebno v javnem razpisu / pozivu izvajalcem poudariti pomen **spletne dostopnosti** oziroma skladnosti s smernicami za dostopnost spletnih vsebin (**WCAG 2.1 AA**).

Eden od dobrih načinov, da se to poudari, je to, da se v razpis / poziv vključi **Izjava o zagotavljanju skladnosti z WCAG 2.1 AA**, ki jo mora izvajalec ob oddaji ponudbe podpisati. To daje izvajalcem ponovno na znanje, da je dostopnost pomemben oziroma bistven del prenove spletnih strani. To bo istočasno izvajalce prepričalo, da si omenjene smernice tudi pogledajo. Po naših izkušnjah si jih v večini primerov ne.

3. Usposabljanje tehničnega osebja in urednikov

Čas, ko izvajalci prenavljajo / izdelujejo spletne strani, lahko na občini **smiselno izkoristite za usposabljanje** vaših informatikov in urednikov spletnih strani oziroma vseh, ki za objavo **pripravljajo** ali **vsebine ali dokumente**, kot prioriteto tistih, ki vsebine na koncu res **objavijo**.

Pogosto objavam na spletni strani sledijo tudi objave na **družabnih omrežjih** in smiselno je, da se poskrbi tudi za dostopnost teh objav.

4. Kvalitativni tehnični prevzem spletnih strani

Ko izvajalci **zaključijo prenovo**, je potrebno še na njihovih razvojnih strežnikih **preveriti ustreznost** tako **tehnične rešitve**, kot tudi **prilagoditev** samih **vsebin**.

Neustrezne rešitve je težje in dražje prilagajati. Plačilo mora biti pogojeno z dostopnostjo. Tu pri večini nastane težava glede **strokovnosti za preverjanje** ustreznosti rešitve. Zato je smiselno, da vam že od prvega koraka naprej pomaga ustrezen strokovnjak.

5. Prilagoditve vsebin glede na zakonodajni okvir

Poleg tehnične rešitve je potrebno poskrbeti tudi za ustrezno **prilagoditev vseh vsebin** oz. vsaj vsebin od datuma uveljavite zakona naprej.

Tu mislimo predvsem na ustrezne **strukture** strani (naslovi, sezname, tabele, ipd.), na ustrezne **opise slik** in ostalih ne tekstovnih elementov, na prilagoditve morebitnih **video in zvočnih vsebin**, ipd.

Pomembno - sodelovanje

Spletno dostopnost lahko dosežete le z ustreznim sodelovanjem med zaposlenimi na občini in med zunanji izvajalci. Na obeh straneh se bo v procesu moral povišati nivo kompetenc s področja digitalne dostopnosti in tudi nivo zavedanja o pomembnosti priprave in objave digitalnih vsebin na vsem dostopen način.

Seveda morate že na začetku to sodelovanje in razrez nalog, kdo opravlja kaj, ustrezno opredeliti, to postane drugi ključni del razpisa / poziva.

Dostopnost je proces, je zavedanje, je znanje. Dostopnost ni funkcionalnost ali vtičnik, ki se jo/ga da kupiti!

Zavod a11y.si

Pripravil:

Tilen Živan Škraba

Zavod za digitalno dostopnost a11y.si

